

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 7, 1928. — PETEK, 7. SEPTEMBRA 1928.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Poljsko-litavski spor pred Ligo.

PEREČA VPRAŠANJA ODGODENA DO PRIHODNJEGA ZASEDANJA

Ministrski predsednik Voldemaras je tri ure govoril ter utemeljeval zahteve svoje vlade. — Zaleski trdi, da je Poljska storila vse, kar je bilo v njeni moći. — Spor zastran Vilne je stopil v kritični štadij.

ZENEVA, Švica, 6. septembra. — Dve uri zatem, ko je Litavska brzjavno sporočila, da se strinja z določbami Kelloggove protivojne predloge ter da bo predloga podpisala, je nastopil pred odborom Lige narodov litavski ministrski predsednik Voldemaras ter v dolgem govoru zagovarjal pravico Litavske, da sama odločuje glede Vilne.

Rekel je, da Litavska ne more utemeljiti svojih zahtev s silo, ker se je civilizirani svet sporazumel, naj vojna ne bo sredstvo za uravnavo spornih vprašanj.

Litavski preostaja edina pot, namreč, da se mirnim potom sporazume s svojim sosedom. Le malo dobre volje je treba na strani Poljske, pa bo zadeva rešena v splošno zadovoljnost.

Ministrski predsednik Voldemaras je govoril jaka prepričevalno cele tri ure.

Pri tem je zelo značilno, da je tekom njegovega govorja pet članov odbora Lige narodov dremalo.

Voldemaras je reklo, da se žirajo ob poljsko-litavski meji osebe, ki so pobegnile iz Litavske ter vprizarjajo vpade v deželo. Vse to bi lahko Poljska preprečila, pa noče.

Za njim je govoril poljski zunanj minister Zaleski. Rekel je, da bo Poljska storila vse, kar je v njeni moći, samo da bo dosežen skorajšnji sporazum.

Poljsko-litavski spor zastran Vilne je zopet stopil v kritični štadij. Sam Zaleski je priznal, da do sedaj ni bilo še ničesar storjenega za odpravo težkoč. V prizadevanja, da bi se privatnim potom kaj ukrenilo, so bila brezuspešna.

Jako značilen je bil govor senatorja Aleksandra McLachlana, ki je podpisal Kelloggov pakt v imenu Avstralije.

Vojna je torej odpravljena, — je izjavil, kot sredstvo za uravnavo političnih differenc. Ker se pa difference neprestano pojavljajo, moramo imeti druga sredstva. Razna razsodišča in mednarodno razsodišče nikakor ne zadostujejo.

Belgijski zupanji minister Paul Hymans je izjavil, da tvori Kelloggov pakt začetek novega poglavja v mednarodni morali.

ZENEVA, Švica, 6. septembra. — Nekateri so poskušali pripraviti Združene države do tega, da bi posredoval med Nemčijo in Francijo glede okupacijske armade v Porenju.

Proti temu poskusom je pa odločno nastopil nemški državni kancler Herman Mueller, češ, da Nemčija nikakor noče zaplesti Združenih držav v to delikatno vprašanje.

Izrazil je upanje, da so bo mogel še pred koncem prihodnjega tedna posvetovati z zastopniki onih držav, ki imajo svoje vojaštvo na nemških tleh. Na tej konferenci bo zastopana tudi Italija kot nekakšna evralska sila.

Zaveznički bi vprašanje glede izpraznanja Porenja najraje odgodili, toda Nemčija vztraja pri svoji zahtevi, da mora biti čimprej mogoče rešeno.

Dr. Sabin von Soschocki, umir.

Dr. Sabin von Soschocki, kemik, slabšč, a zdravnik, ki ga zdravi, ni o katerem se glasi, da je iznašel hotel ničesar povedati.

Tekom zaslišanja slučaja širih žensk, ki so tožile korporacijo za odškodnino, je izjavil dr. Soschocki, da imajo po njegovem mnenju praviko za okrevanje ter je navele svoje lastno navidezno okrevanje od radijske bolezni pred več leti.

VOLITVE V WISCONSINU IMAJO DOBER POMEN ZA SMITHA

Republikanci so naminirali vplivnega mokrača za governerja. — Razpoloženje v državi je mokrško. — Governer Zimmerman je bil potisnjen nazaj v boju. — La Follette je zmagal.

WASHINGTON, D. C., 6. septembra. — Primarne volitve v Wisconsinu, ki so se vrstile včeraj, so smatrali kot dobro znamenje za prilike governerja Smitha, da bo zmagal v državi pri novembriških volitvah. To se je zgodilo kljub zmagi Walter Kohlerja, rednega republikanskega kandidata za governerja nad kongresnikom Beckom, katerega je podpirala organizacija La Follette.

TEKSTILNI ŠTRAJKARJI PRI FULLERJU

Može iz New Bedford in Fall River so izjavili, da so predilnice slabo vodenе. — Proti desetodototemu znižanju plač.

BOSTON, Mass., 6. septembra. — Zastopniki stavkujočih tekstilnih delavcev v New Bedford in Fall River so se posvetovali včeraj z governerjem Fullerjem glede položaja v obeh mestih.

Glavni eksekutivni uradnik države je povedal, da bi z vsej poti priredil konferenco z lastniki predilnic v namenu, da se konča stavka, če bi delave lahko predlagali kak kompromisi predlog. V tem smislu sta governer in Eli Keller razprjalja o tekstilnem položaju.

— Jaz nisem intesiran pri konferenci, ki bi imela za temelj nizje mozde, — je reklo governer. Keller je reklo, da je mnenje, da so prisile mozdje tako nizko, da bi jih ne bilo mogoče skrčiti še nadalje.

Keller je nato povedal governerju, da so delave prepričani, da bi bila lahko napravljena uprava predilnic bolj uspešna. Rekel je, da dobe številni managerji predilnic svoja mesta, ker so sorodniki te ali one osebe in da ne poznamo svojega dela.

— Ali mislite predlagati, da ima governer autoriteto priporočiti lastnikom, naj spode svoje žlahtnike? — je vprašal governer.

— Mi mislimo, da bi morali vi povedati lastnikom predilnic, da morajo uravnati stavko ter razveljaviti 10-odstotno skrčenje mezdržka. — je odvrnil Keller.

Keller je reklo, da je prepričan, da bi bilo mogoče napotiti bombarske izdelovale, da preklicuje svoje povelje za desetodototno skrčenje plač, če bi mogel governer napotiti William M. Butlerja, močnega v svetih republikanskih strank, da izvede svoj upliv na njem.

Med delavskimi zahtevami, — je reklo Keller, — se nahaja zahteva za 40-urni delavni teden, predviden teden in priznanje unije.

Dengue epidemija se je razširila v Turčijo.

CARIGRAD, Turčija, 6. septembra. — Dengue mrtvica, ki je povzročila dobiti smrtnih slučajev in številce trpljenja na Grškem, se je pojavila tudi v Carigradu.

ITALIJANI SO ZASTRAŽILI FRANC. MEJO

Oboroženi fašistovski i "bravi" in ovire iz bodeče žice preprečujejo prehod po cestah, vodečih preko meje.

PARIZ, Francija, 6. septembra. — Francoski turisti, ki so zadevi na ovire iz bodeče žice in oborožene stražnike z odločnimi povelji, najstreljajo, so se pritožili, da je uveljavila fašistovska milicia pravec obdrušno stanje na francosko-italijanski meji in vladu bo vsed teča vložila formalen protest pri vladu v Rimu.

Uradniki pa izjavljajo, da ni nobenega vzroka za domnevanje, da bi obstajali kaki sovražni nameni.

Turisti so vložili pritožbo pri francoskem turistovskem klubu, ki je izvedel, da je postavljal Rim ka rabinjerje in črnoščenike na mejo, da preprečijo uhajanje Italijanov preko meje, ne da bi dobili prejše potrebljno avtorizacijo.

Vč poslanev iz obmejnega departmента je objavljilo lotiti se zadeve na otvorilni seji poslanske zbornice v naporu, da se pošlje protest v Rim.

Pri Seigne prelazu med Francijo in Italijo, v Alpah, je svarilno znamenje v notranjosti francoskega ozemlja, na katerem stoji napisano:

Absolutno je prepovedano prekoračiti črto. Agenti javne varnosti se bodo poslužili svojega oružja proti osebam, ki bi skušale prekoračiti črto kljub svarilom.

General Trevino bo meški predsednik.

EL PASO, Tex., 6. septembra. — Tukajšnji časopis "El Continenal", ki izhaja v španskem jeziku, pravi, da so se vsi mehiški poslanci in senatorji sporazumeli, da bodo imenovali generala Manuela Tremina mehiškim predsednikom. General je governer države Chihuila.

S to izbiro se baje strinja tudi sedanji predsednik Calles.

Amundsena ne bodo več iskali.

OSLO, Norveška, 6. septembra. — Norveška vlada izjavlja, da njene ladje ne bodo več iskale sledov za pogrešanim raziskovalcem Roaldom Amundsenom. Poizvedovanja ob norveški obali se bodo navzlie temu še vrnila. Poizvedovale bodo razne privatne ladje.

Izvedenci so mnenja, da je izginalo vsako upanje, da bi Amundsen še živel.

Ameriška zastava je vihrala v Parizu.

PARIZ, Francija, 6. septembra. — Ameriška zastava, dar mesta Philadelphia, je vihrala danes razkošno mestno hišo ob prilici priznavanja Lafayettovega rojstnega dne ter obletnice bitke pri Marni.

Tudi kitajski nacionali- sti odobravajo Kelloggov pakt.

ŠANGHAJ, Kitajska, 6. sep. — Kitajski nacionalistični vlad je danes izjavil, da se strinja z dolobčani Kelloggove protivojne pogodbe. Pogodbo bo te dni podpisala.

VODITELJI STROKOVNIH ZVEZ PROTI RDEČI NEVARNOSTI

Kongres v Swansea je zahteval izključilni načrt cd generalnega sveta strokovnih organizacij. — Komunisti izgnani iz zborovalne dvorane. — Voditelji organizacij se baje ne brigajo dosti za delavce.

SWANSEA, Wales, 6. septembra. — Na tu zborovalcem kongresu strokovnih organizacij je bilo včeraj potom splošnega glasovanja sklenjeno, da se naroči strokovnemu svetu izdelati načrt, na temelju katerega bi se lahko izključilo uporne elemente minoritetnega gibanja in komunistično stranko.

PREDSEDNIKOV SIN V N. Y. C.

Predsednik sin John je došpel v New York ter obiskal uradnika New Haven železnice. — Ni hotel povedati, če je dobil službo ali ne.

Voditelji različnih unij so sporočili, da pada stalno članstvo njih organizacij in da so krivi tega voditelji minoritetnega gibanja. Govorniki opozicije so odgovorili na ta napad s tem, da so pozorili na to, da se brigajo organizacijski voditelji bolj za svoja dobro plačana mesta, kot pa za blagor delavcev v splošnem.

J. G. Thomas, nekdajni kabinetni minister ter sedanji tajnik Narodne unije železničarjev je opozoril na izstop dveh milijonov članov strokovnih organizacij in da jih odpada še vedno več članov. Trdil je, da so pred vsemi stvari ljudje, ki stojijo v delavskem gibanju samem, ne pa "outsiders", ki so odgovorni za to stanje, ker se da na uplivnih mestih ter pozivajo delavce, naj ne verujejo voditeljem.

Ko je hotel stopiti komunist Tom Mann v zborovalnico, ga niso pristopili. Dobil je glediški bilet ter je sedel na galeriji. Tudi komunistični delegat Follit je bil izključen od svoje unije iz delegacije.

Sprejet je bil predlog, da naj se zahteva večjo podporo za nezaposlene in sicer in na funt na teden, z dodatkom desetih šilingov za poročene in nadaljujih petih za vsakega otroka.

Kongres se je pričel z demonstracijo nezaposlenih pred konгресnim poslopjem.

Pogrebni urad otvorjen v Moskvi.

MOSKVA, Rusija, 6. septembra. — Danes je bil tukaj otvorjen pogrebni urad. Dosedaj je bilo pogrebnito v privaten rokoh. Delavci so zanikal, da je sprejel kako službo.

Zanikal je tudi govorice, da je pritoževali, če da so privatni zatočen z Miss Florence Trumbull, pogrebniki računali prevelike sponzore.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjam, da izvršujemo nakazila v dinarijih in lirah po sledenem ceniku:

v Jugoslavijo	v Italijo
Din. 1,000	Lir 100
" 2,500	" 200
" 5,000	" 300
" 10,000	" 500
" 11,110	" 1000

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjam, da smo vsed sporazuma z našim ezerom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za takia izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarijih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

22 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 2876

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

KRALJ ALBANCEV

Z dovoljenjem Italije oziroma na njeno izrečeno zahtovo, se je dal proglašiti Ahmed Zogu kraljem Albancev.

Take stvari niso na Balkanu nič neobičajnega.

Citateljem je gotovo še v spominu, kako se je bil prelevil črnogorski Nikita iz ponižnega kneza v kraljevo večianstvo.

Tudi bolgarskemu Nandetu ni zadostoval kraljevski naslov, ampak se je za carja proglašil.

Naslov bi bil navsezadnje postranskega pomena, če bi ne bila zadeva zvezana s tako ogromnimi stroški.

Predno se je dal Nikita kronati za kralja, je črnogorski narod do krvi izmogjal.

Na milijone in milijone krov so morali prispevati Črnomoreci za kraljevsko plačo in za kraljevsko kronanje.

Nekega podobnega se sedaj v Albaniji dogaja.

Prvo, kar bo storil kralj Zogu za svoj mili in ljubi albanski narod bo, da bo zgradil palačo, ki bo veljala pol milijona dolarjev.

Vzdrževal bo dvor, ki bo požrl nadalje stotisočake.

Ubogi Albane pa, garaj ali kradi in dajaj, da boš čen!

V PRAHU PRED ITALIJO

Tekom burnih dni, ki jih je preživljala Jugoslavija prejšnje tedne, se je završilo v Dalmaciji par demonstracij proti Italiji.

Poudariti je treba, da so se demonstracije vršile na jugoslovenskih tleh.

Niti toliko krvi ni bilo prelite kot jo prelijejo laški fašisti, kadar razprše udeležence kake slovenske prireditve v našem Primorju.

Italija je seveda protestirala proti demonstrantom. Kar dva protesta je poslala.

In jugoslovanska vlada ji je ugodila z naslednjim noto:

1. Vsi krivci se bodo eksemplarično kaznovani; deloma se je to že zgodilo; število aretiranih in kaznovanih krivev znaša 21. Na enak način bodo kaznovani tudi krivci dogodkov v Šibeniku.

2. Jugoslovanska vlada je pripravljena poravnati vso škodo, ki so ju utrpeli italijanski parniki in italijanski državljanji.

3. Zastopniki državne oblasti, ki odgovarjajo za javni red in mir, bodo postavljeni pred pristojno disciplinarno sodišča. V to svrhu je odpotovali in spektor ministrstva notranjih del v Split, ki ima načelo, da izvrši preiskavo proti obtoženim uradnikom.

4. Ministrstvo notranjih del je suspendiralo in odpustilo iz službe vladnega svetnika Iliča, ki je v trenutku dogodkov bil zastopnik velikega župana za Split in splitsko oblast, kakor tudi za Šibenik, in je v tem svojstvu predstavljal državno oblast.

Obenem napoveduje odgovor, novo noto, v kateri bo jugoslovanska vlada sporočila poslanstvu definitivni rezultat uradne preiskave v Splitu in Šibeniku.

Značilno je, da jugoslovanska vlada note, ni objavila, ampak da so za njeno vsebino izvedeli v Jugoslaviji še iz italijanskih virov.

Galantnost je lepa lastnost, toda od galantnosti do pasje udanosti in ponižnosti je le par korakov.

Zdi se, da je jugoslovansko vlada s to svojo neto mejo galantnosti prekorakila.

VAŽNA IZNAJDBA

Jugoslavia irredenta.

Iz Istre.

Nov voljni red.

Pri Mussoliniu so bili istrski odpostanci s pulske prefektorom na čelu in so mu razložili, kaka beda čaka pokrajino vsek leta. Novi voljni red sloni, kar znano, na korporativnem ustroju države. V volilnih imenikih bo vpisani volitev okoli dvanaest milijonov. Imeniki bodo končani do konca januarja 1929.

Izvoljeni zastopniki bodo sami zanesljivi fašisti. Slovenci bodo brez svojega zastopstva.

Orožniki težko ranili slovenskega delava.

Z bonifikacijo močvirnih tal pri Kopru bi se pridobil mnogo dobrega zemljišča. Ljudje prosijo, da bi se to stekrat obljubljeno delo vendar pričelo. Beda je, zaslužka ni. Sedaj je minister za javna dela Giurati brzoval zadrugi za bonifikacijo v Kopru, naj nemudoma začne s delom, ker je za to potreben denar že nakazan. Ljudje pa so nestrupni, ker se je že večkrat prizetilo, da tak-le "v Rimu nakazani denar" ni nikdar prispol v Istro.

Z gostilnem stikajo orožniki in se približujejo fantom in možem, da bi ujeli ali izročili kako besedo, za katero takoj primejo določenika, ga uklenejo in odvedejo v zapor. Čestokrat si naravnost izmisijo, da je kdo izpregoril nekaj subvenzionega, samo da arretajo enega ali drugega, kakor jih pa ujajo službena povelja. Po brezpopnem razgovoru so orožniki prijeti delava Antona Kravjanja v Boču. Ta se ni mogel načuditi aretaciji in se je uprl. Orožniki so dobili še pomoč in Kravjanjo so pritrali v svoje prostore, kjer so ga neusmiljeno preteplili in težko ranili. Zlomljenih ima več reber in zdravnik je napovedal dolgo zdravljenje; nevarnost je pa tudi, da podleže ranam. Ako ozdravi Kravjanja, bo postavljen kot državi sovražen človek pred laške sodnike in obsoden na večletno ječo.

Dve smrtni nesreči z granato sta se pripetili na Banjšicah. 17. letni Ivan Buek je iztaknil nekje granato, po kateri je razbijal toliko časa, da se je razpočela. Deček je padel razmesaren na tla. V bližini je bila 4-letna Portotova dekleka, ki je bila težko poškodovana in je kmalu nato umrla. Oblast je že zdavnaj razglasila, da je vse razstrelivo pobrano pa se dogajajo še vedno nesreče, ker je razstreliva ponekod še polno!

Orožniki in državne ustanove je baje žalil

29-letni Ivan Ivančič iz Smasti, ki so orožniki zahtevali, da mora on s tovarij zapustiti gostilno. Orožniki vedno stikajo po gostilnah in isčejo priliko, da razzaljijo in zdržijo domačine, nakar sledi vedno aretacije in obsodbe.

V Ronkih

je prišel h kmet Anton Rebula iz Brezovice sodni uradnik Klavčič, da mu zarubri neke nepremičnine. Rebula je baje izprožil revolver proti Klavčiču, ki pa ni bil zadet. Rebula so odgnali v zapor.

Nova vojašnica v Idriji.

Dne 18. avgusta je bil položen temeljni kamen za vojašnico, ki se gradi nad mestom na posestvu kmeta Podobnika. Za dovoz materiala služita dve ženi vzpenjači. Med delaveci je rudi nekaj domačinov. Zgradba bo dovršena po 3 ali 4 letih.

Vsi so nezadovoljni.

Iz gorenje Soške doline je odšlo v Ameriko že mnogo ljudi. Pisec domov in se tolzijo, da bodo dobili boljši zaslužek. S sedanjim ni nihče zadovoljen.

Klub neutradnim poročilom iz Amerike se odpravljajo nove skupine s Kobariškega in sosečine ob domu, meneč menda, da prav ujih čaka dobra usoda onstran morja.

Izseljevanje razsaja po deželi kakor kužna boleznen.

Izklučitev radi nevrednosti.

Na deželo pošljajo mlade fašistične fante, med katerimi so četudi sumljivi individui. Taklike tudi se obnašajo surove in kmalu po kažejo svojo vrednost. Prispeti se, da tak fašistični prepname zagreši, kaj takega, da ga mora fašistična stranka izključi. Te dni je bil v Boču izključen "radi nevrednosti" učni Zamparini.

Nagrobeni spomenik zasluženemu moču.

V Dolini so postavili nagrobeni spomenik Josipu Pangercu, ki je kot župan storil občini mnogo dobrega in koristnega. Domacični so želeli, da se mu postavi lep nagrobeni spomenik ter so v ta namen takoj zbrali potreben denar. Spomenik je delo klesarja Čuforja iz Barzovice.

NAZNANILLO
SLOWENECM V NEW YORKU
IN OKOLICI.

Kdor želi St. Helenu grozdje bodovali v sodih ali bokah in moči, naj se obrne naravnost na tvrdko: Corbino & Co., 454 West Broadway, New York, N. Y.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET. NEW YORK

Peter Zgaga

Amerikanizirani greenhorni.

Znana stvar je, da nekateri rojaci v starem kraju več vedo o Ameriki ikot mi, ki smo tukaj.

Posebno kar se valute zadene. Predobro pa poznajo tudi druge naše razmere.

Nic cudnega dne, če piše žena, ki ni še nikdar videla niti Ellis Islanda, svojemu možu: — Verjamem, da je biznes slab, toda tu prinaša je še slabši. Zdaj si me že dve "pejdi" pozabil. Ne verjamem, da bi se demat izgubil, saj si menim, da toliko pameten, da insurira. Nič kar se ne podi za babami tam po Ameriki, saj si vendar mož. Dva tedna bom počakala in če v dveh tednih ne bo nobenega glaso da te vsem, kaj mi je storiti. Tudi tukaj so lojerji, nemara še boljši kot v Ameriki. Pa nikar niti ne zameri. Za tiste pravice, ki mi jih misliš poslati, se pa mi ne mudri. Pravice zaenkrat nobene ne rabim. Ti kar lepo denar poslji, pa bo obrat. Se da te pa lepo pozdravim. Itd., itd., itd.

Ni dolgo tega, ko sem čital tako pismo — z angleškimi besedami v njej.

Kot sem omenil, ni bila dotična nikdar v Ameriki — kaj v Ameriki — še morja nikdar videla ni.

Pa se je navzlie temu amerikanačirala.

Jaz na primer ne vem, kaj je na Coney Islandu. Malo sram me je priznati — pa res ne vem, ker nisem bil še nikdar tam.

Po ljubljanskih kavarnah pa natančno vedo, kako so bile letos na Coney Islandu kopalke ogledne. Količ je bila vstopnina v Luna Park, kako se piše z dekliskim imenom Žeusk, koje oprisje in pas se konjujeta v ribjo podobo itd., itd.

Saj pravim, natančno so informirani — še preveč.

Tako se je naprimer zgodilo, da je prišel v New York tak amerikanizirani greenhorn. Že prvi dan je vedel, ikako se je treba voziti po subway in elevated. In se je res vredno ter se je do minute točno vrnil lunču in večerji domov.

Nekoga dne je bil v Bronx parku, največjem zverinjaku sveta. Menda ni čudne živali, ki bi je v Bronx parku ne imeli.

— No, kako je bilo? — so ga vprašali.

— O, kako! — se je zaničljivo nasmejal. — Saj sem vedel — bluff, pravi ameriški bluff.

— Kakšen bluff?

— I, tiste živali. Res imajo lepo narejene, da se premikajo in tujijo, toda da take živali na zemlji žive, pa mene nihče bluffa ne bo.

Amerikanec lahko, mene pa ne. Toda kot sem rekел — lepo pa imajo narejeno.

V istem hipu se je pripadol po cesti zdržjan pes. Za njim pa policijski revolverjem v roki. Iz prejšnjega razdalje je pomeril in dvakrat ustrelil nanj; šečene je žalostno zatuljilo in bležalo.

Naslednjeno minuto ga je odpeljal pasja ambulanca. Policijski seveda ž njo, ker mora izpričati in s podpisom potrditi svoje junastro.

Policemanov je v New Yorku nad dvanajst tisoč.

Sami kreplki in postavni fantje drug je drugemu podoben.

Amerikanizirani greenhorn se je odpravil v drug blok.

Strašno mu je ugajalo, kako je stražnik ustrelil pes in kako hitro so ga odvedli.

Na vogalu je pa obstal kot v tlačovan. Nasproti mu je prišel policijski; z leve je vrtel krepelec, z desno je pa elegatno pokusal prečepeno klobaso.

Rojak se je čudil in strmel. Žal mu je bilo, da je podcenjeval Ameriko.

Med ustreljenim psom in policijskim s klobaso je poteklo boril pet minut.

Rojak si je brisal pot s čela in mrmljal.

— Salament, kdo bi si mislil — to je pa res hitro šlo ...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

EMIL LUCKA:

PRVA BOLEČINA

Roland in Lizika sta sedela na brvi, ki je peljala preko nizkega potoka, in sta čototala z nogami po vodi. "Pazi!" je razburjena zaščepeta Roland. "Sedaj jo bom vjele!" — in daleč je stegnil svoje pale, da bi ga svetla ribica zgrabilna. In res je prišla čisto blizu, pazljivo je opazovala Rolandovo desno nogo, nenadoma pa se je premisnila ter odplavala nazaj k svojim tovarščem, ki so jo poslale najprej kot izvidnico. Ničesar ni, nakar se je vsa tolpa pognala k bližnji skali, ne da bi se še enkrat ozrla na Rolandov palec. Lizika je gledala žalostno za njimi. "Sedaj so odplovale proč!" — Toda Roland je menil, da bi velika riba prav gotovo zgrabilna, ako se ne bi Liziki neprestano premikala. To jo je pa prepodivil! — "Nič se nisem premikala! Popolnoma mirno sem sedela!" je užaljeno zakričala Lizika ter odločno zmajala z glavo, da sta ji dve rdeči kiti udati ob lice. — "Premikala si se!"

Tedaj se je maševala Lizika zvijača ter udarila tako močno z nogo v vodo, da je pošteno poškropila Rolanda. Seveda, tudi sebe. Roland je sprejet to kotonjo napovedan in takso so čototala štiri noge tako dolgo, da ni bilo več suhega mesta na obeh vojskujočih se silah. Ko je hotela Lizika z enim udarem preveč dooseči, je zdrknila v vodo. Za hip je skremžila, a takoj se je zavedla, se sklonila v vodo ter poškropila Rolanda v obraz, nato pa z zmagoščavnim krikom skočila na travnik. Roland je skočil za njo ter jo škoraj ujel za kito — tedaj je legla v travo ter zakričala — da jo je pičila kača! Roland je smatral to za novo vojno zvijačo, zakaj Lizika ga je duševno prekašala — toda res, temna žival je sedela na Lizikini nogi! Otroka sta jo pazljivo ogledovala in spoznala v njej gošenico. "Skočila je s kakugega lista na tvojo nogo!" je razložil Roland. Poiskal je ostro preslico ter skušal žival obglaviti. Toda žival je spretno izmaznila glavo in Lizika je izrazila pomislak, da gošenici mogče ne bi bilo več, ako bi ji odrezal glavo. Mogče bi celo vgriznila in pa gošenici kri bi lahko umazala njenogog. Tega pa ne mara! Roland je to uvidel, zagrabil velik list ter za zadržljivo približal sovražniku. Posrečilo se mu je, da je spravljen gošenico na list, nato pa se je začelo usmrčevanje. Lizika se je oborožila z vejico, in grozna ekskucija je bila končana šele tedaj, ko je bila uboga grešnica raztrgana na drobne koščke.

Sedela sta drug poleg drugega ter se vprašajoče gledala. Roland je predlagal, naj bi načinila mnogo metuljev ter jih nataknila na

ZGODBA VZETJA

bliko, da bosta imela tak venec, kakor ga ima mati iz čebule v kuhi. Skočila sta kvišku in začela lovit. A ujela nista niti enega metulja. Nenadoma pa je Lizika zakričala, da je izgubila svoje čevlje in svoje nogavice. Otroka sta letela k potoku, kjer je ležalo izgubljeno. Lizika je že hotela steči preko brvi, toda Roland jo je zadržal in pojasnil, da bi bilo boljše jedeti preko brvi. Takoj je tudi izpeljal svojo misel ter prejezdil v in Lizika za njim, vse rdeča od razburjenja. Še parkrat sta jezdila sem in tje ter divje kričala. Nato je hotela Lizika smukniti v čevlje, toda Roland je predlagal, naj vrže čevlje nazaj v potok, da bodo polni vode. Liziki je to ugajalo. "Može bodo prše sedaj ribe?" je menil Roland, ko sta ležala na trebuhi in zrla v vodo. "Gotova bodo hotele pogledati in zlesti v čevlje! A biti moraš popolnoma tiho!" Lizika je zadržavala sapo — toda nobena riba se ni zmenila za čevlje v vodi.

"Rumena piška je mrtva!" — Vsa zasopla je prihitela Nana. Njeno sporočilo je vzbudilo največje zanimanje. — "Popolnoma mrtva?" — "Ali zares mrtva?"

"Ker je bila tako poredna!" je pojasnila Nana vse blažena "Zato je sedaj mrtva!"

Seveda si je bilo treba sedaj takoj ogledati mrtvo piško! Zakaj nihče izmed njiju še ni videl kakršne piške. Roland in Nana sta hitro stekla tja, dočim je moral Lizika še potegniti iz vode svoje čevlje. Nato pa je tako tekla za njima, da ju je škoraj dohitela, in ni pozabila nič drugega kot le nogavice.

Tam je ležela piška, šele nekaj dni stara, z iztegnjenimi nogami. Molče so jo ogledovali otroci, in Nana je bila zelo ponosna, da je to njena piška. — "Ker je bila vedno tako poredna in ni hotela jesti!" je prepričevalno rekla. "Zato so jo druge umorile!"

"Kaj bo sedaj z njo?" je vprašal Roland.

"Mogoče bo pokopana!" je rekla Lizika. Nana ni vedela in mati je rekla: "Pokopana!"

"Sedaj pa se igrajmo poroko!" je zakričala Lizika in začela skakati, da so ji krite udarjale ob nos. "Da, poroko!" — Nana je plesknila z rokami in Roland je začel kričati, da ni bilo mogoče razumeti besede.

"Lepo se moramo oblači za poroko!"

"Moja mama nana bo dala modro ruto in rdeči predpaskan!" — Dekleški sta planili po stopnicah k Lizikini materi, Roland pa ju je počakal spodaj. Kmalu sta se vrnili. Vsaka je imela nekaj, Lizika

modro ruto, Nana pa velik, rdeči predpaskan z modrimi trakovi.

"Sedaj pa na vrt!" Otroci so stekli po vrtu, da so bili dovolj daleč od hiše.

"Ti si teta!" je izjavila Lizika. "In jaz sem žena!"

Toda Nana ni bila zadovoljna s to določitvijo. "Ne, jaz sem žena!" Pokrila si je glavo z rdečim predpaskanom ter si spremo ovila trakove okoli telesa. "Vidiš! Jaz sem žena!" Lizika je bila tako razburjena, da ni uporabila rute, tem več jo je vlekla za seboj. "Jaz sem žena! Kaj ne, Roland?"

Lizika ju Nana sta stali pred možem. Nenadoma sta se zresnili, nista več cepetali, bilo jima je nekako tesno pri sreu.

Nana si je lepo popravila rdeči predpaskan na glavi, tako da se sledili izpod njega lepi svetli lasje. Imela je smehljaj, ki je pomiril očeta, kadar jo je hotel kaznovati, in ki je sedaj skušal pridobil Roland. Lizika, ki je bila eno leto mlajša, je imela le svojo otroško neumnost in zavest pravice stvari. "Jaz sem vendar žena, in ti si teta!"

Roland se je obotavljaj. Toda nenadoma je zagrabil Nano za roko ter zbežal — in ona z njim razdevolje in ponosna, ona izvlojena!

Otroka sta bežala, Lizika je oštala zadaj.

"Jaz sem vendar žena!"

Roland in Nana sta dospeila do jablane, Lizika je hitela za njima po strmi poti. Tedaj se je Nana ozrla. "Sedaj greš lahko k svoji materi!" V njenih ametistastih očeh ni bilo več zapeljivega smehljaja, temveč zmagslavje in trdota. "Kaj ne, Roland, sedaj Lizika ne potrebujeva več?" — Teden ga je držala.

Roland je širokoustno ponovil, kar je rekla Nana: "Le pojdi k svoji materi!"

"Vidiš! Sedaj več!" je potrdila Nana.

Lizika je stala tu — zavrnjena...

Z nepojmljivo težo je padla na njeno srce ta spremembra srečenja. Oči so zalile solze. Žalostno so ji visele kite ob ušesih. Lizika se je obrnila, šla najprej počasi po stezi, nato pa se je spustila v tuk. — "Mama! Mama! Jaz sem vendar žena! Noče se poročiti z menoj!" — Divje je zahitela in stekla po stopnicah. In ko je že dospela v varno materino naravo, je še vedno ih te ponavljala svoj obupni: "Mama! Mama! Jaz sem vendar žena!"

Znamenje za tekme

na reki Temzi pri Londonu da vseko leto poseben mojster v starodavni noči. Tekme vse vsekakor leto — že 213 let.

ADVETISE IN GLAS NARODA

Oporoke čudakov.

Mnogo je ljudi, ki jim je malo tem preostali skrbijo za čim lepino, kaj se bo zgadilo po njihovi smrti ali ki se zanatajo na zakonite določbe in zato ne odločijo stamentirčno, kako naj se razdeli njihovo eventualno imetje. Še več nego mi mislimo pa je takih, ki hočejo, da se izvrši v tem pogledu vse po njihovi, vseh zelo nenevadni volji.

Znani so slučaji, da so čokozeljni čudaki zapustili svojim koprincem dedičem majhne avote dejanja z določbo, naj si kupijo vrv, s katero naj se obesijo. Neki možkar je zapustil svojemu nečaku 50 pisemskim znakom, da bi mu pisal v grob, vsa tista pisma, ki mu jih je v življenju pozabil napisati. Mož, ki mu žena ni znala kuhati, je zapustil kuharsko knjigo. Drugi mož je določil svoji zlobni polovicu majhno vsakodenško rento in sicer bi jo moral izplačati v pondeljek, da se ne bi mogla ob nedeljah zabavati na nje.

V Londonu je umrl lansko leta bogataš, ki je odredil, naj prejne njegova žena ves njegov denar, toda pod pogojem, da bi živila v skupnem gospodinjstvu z njegovim bivšim ljubimcem. Računal je pravilno: žena je to tako sovražila, da se je rajši odpredala dediču.

V Liverpoolu je umrl trgovec King, ki je ostavil svoji ženi na sličen način ves svoj denar, toda pod pogojem, da bi živila skupaj s svojo materjo, češ da ima ta še bolj strupen jezik. Ampak v tem slučaju sta se obe ženski zaradi dedične spravili.

Dostikrat se primeri, da zahteva umrla zakonska polovica od živčenih polovic, da se mora na dan pogreba na kopališču javno obtožiti vseh grehov, ki jih je druga zaživljenje storila nad prvo.

Neki originali postavljajo za svoje dediče — živali, večinoma tak, da vložijo določen kapital v narje, da v tem premore spodnja zbornica.

Veliki ruski basist Fedor Šaljapin potuje mnogo po svetu in pojavlja se v spremstvu belgijske princnejške Štefanije. Vse se je dvignilo s sedežev in iz orkestra je zadolnila belgijska himna. Občinstvo jo je poslušalo stoje — razen enega, ki ni bil nikje drugi nego bivši belgijski minister Huysmans. Medtem, ko je občinstvo potrebitivo sledilo v poslušajo himnu, je Huysmans mirno sedel in čital dalje časopis, ki ga je razkrnil pred seboj. Izbruhnilo so demonstracije, katerih je započela mladina. Huysmans so očitali, da je demonstrativno obsedel, on pa se je opravil, da je bil zatopljen v čitanju in da ni videl, kdo je prišel v dvorano. Čuti so se celo glasni klici: "Ubijte ga!" Prenapeti nacionalisti so pijovali vanj. Vmes je moral poseti policijo in šele, ko se je vihar ogorčenja poleg, se je začel koncert, na katerem je do konca vladalo napeto razpoloženje.

PRIPOROČILO

Rojakom v Detroit, Mich. naznamo, da jih bo obiskal

Mr. Jože Zelenec, ki je poblaščen pobirati naročino način na list in naročila za knjige, ter ga toplo priporočamo.

Uprava Glasa Naroda.

KJE JE moj oče MATH SREBOTNIK, ki je bil leta 1911 v Hotel Florence, Pullman, Chicago, IL. Kdor kaj ve o njem, ga prosim, da mi sporoči. — Antonija Lepp pri g. Anton Žimko, Jelovec, pošta Maribor, Jugoslavija. (2x 7&8)

PRAV-VSAKDO — kdor kaj želi: kdor kaj ponuja: kdor kaj kupuje: kdor kaj prodaja: prav vsakdo priznava, da ima čudovit uspeh —

MALI OGLEDI

v "Talci, Novice in

Vztrajna plavalka

je Mrs. Lee Fourrier iz Colton, Cal. Pri neki tekmi je neprestando plavala 56 ur in 56 minut.

SMRT ANGLEŠKEGA "NOTRAJNEGA MINISTRA"

V njegovi sobi v Carlton klubu v Londonu so našli mrtvega v njegovi postelji Sir Jamesa Agg-Gardnerja, najstarejšega, najprijljubljenejšega, najkonsermativnejšega poslanca spodnje zbornice. Njegov prvi mandat sega nazaj v Disraelijeve čase — 1874 — in le dejstvo, da je svojo parlamentarno postolo načel na vijati pokojnikov gramofon in poslušati, kaj pravijo plošče. Teh plošč pa ni bilo nič manj nego 4000 in tako se je zgodilo, kar se je moral zgoditi: dedič je postal od napornega poslušanja po treh tednih živčen bolan, četrti teden se ga je polotila melanholija, po šestem tednu je znored, v osmem tednu pa je umrl. Njegova družina je počasno obiskovala skritem kotu majhno gramofonsko ploščo, ki jo je bil dan napraviti testamentar in ki je ne prestano ponavljala stavek: "Dele, da vložijo določen kapital v narje je v tajnem predalu za sliko v banko, s čigar obrestmi naj po salom."

Legenda pripoveduje, da je Sir James v vseh 54 letih parlamentarnega poslanstva govoril samo enkrat. Toda zanesljiva zgodbinska raziskavanja so dognala, da je število Sir Jamesovih govorov trojekrat: prvič je govoril leta 1903, drugič 1913 proti ženski volivni pravici, tretič pa je vložil Privat Bill proti nekaterim izrastkom pri plačevanju dakov; ta zasebni zakonski načrt je po zrebu prišel v zbornici v razpravo in Sir James ga je moral umakniti. V Angliji je na vsega, da prihite med enim in drugim glasovanjem poslanci v restavraciji, da v naglici "mekaj" pogoljeno. Preje pa so bile zahteve glede "oblike" in vsebine kulinarjevih dobrin v parlamentarni restavraciji silne in nihče ni bil sposobnejši, da paži na te zahteve, nego Sir James Agg-Gardner v svoji vlogi kot "notranji minister" (Minister of the Interior; pravi notranji minister se imenuje Home Secretary). Še v svoji patrijarhalni starosti je imel Sir James navado, da si je na kakem parniku najel kabino do Bordeauxa, kjer je potem opisoval vino. Vmes je moral poseti policijo in šele, ko se je vihar ogorčenja poleg, se je začel koncert, na katerem je do konca vladalo napeto razpoloženje.

Pri tem se je pa malo kdo zanimal za kuhinjo, ki je bila v Sir Jamesovih rokah dobro spravljena; interpellantom je bilo vedno samo na tem, da bi Sir James izvabili čim daljši odgovor ali celo pravcati govor.

Toda nihče se ni mogel povahliti, da bi mu bilo to uspelo. Sir James je vedel tako dobro kakor vsekrba korekturo in "Tuja grofica" je bila v ponedeljek zjutraj v tiskarni. Če mi hoče kdo pokloniti kak dar, prosim za izvod tega romana, ki bi ga rad, bral. — Največ časa je zahteval "The Gunner"; včeraj pa je vročina pripravila obenem še "The Flying Squad", in to kot roman in kot gledališki komad, razen tega pa še drama "Mož, ki je merjal svoje ime". Za novočasnim par minut po kosilu ali po južini".

PISATELJ, KI SE MU SAMO

PIS

Večina pisateljev ustvarja zelo težko; stavek za stavkom oblikujejo z naporom vseh sil, kakor bi pisali s srčno krvjo. So pa drugi pisatelji, ki se jim kar samo piše, ki jim roman, drama ali povest ne delata večje težave kakor komu drugemu najnavadnejše pismo. Med to spada kot prvi med prvimi angleški pisatelj Edgar Wallace. Njegov plodovitos in delavnost ne pozna nobenih meja. Vsakih 14 dñih objavi nov roman, vmes napiše par gledaliških komadov in filmskih rokopisov, ki mu jih kar trgojajo iz rok, in da je mera polna, piše za različne dnevnik in tednike, svoje slovite "short stories", ki so na mojstrski način urezane za angleški okus. Vsi ti spisi so zajamčeno lastno Wallaceovo delo in doslej si še nobena anekdoti ni upala trdit, da ima Wallace literarno pisarno, kjer se pišejo njegova dela, kakor se je to svoj čas pripovedovalo o Dumasu star. in Seriberju. Po splošnem mnenju potrebuje Wallace za roman ali gledališko igro teden dni in zaslubi letno 50.000 funtov šterlingov.

Wallace svojih del ne prodaja, marveč jih s svojo ženo, ki je nekak njegov upravni šef, sam izdaja, zlagala in sam spravlja v program. "Dolgo časa", pripoveduje

MONT ORIOL

ROMAN.

Spisal Guy de Maupassant. — Za G. N. priredil G. F.

61

(Nadaljevanje.)

O, madama, če jo ljubi! V zadnjem času je popolnoma izgubil svojo glavo nad njo. In nato, ko je oni Italijan, isti, ki je odvedel hčerko profesora Cloche, visel nekoliko krog deklince, sem mislila, da se bosta dvobojevali! Morali bi videti gospoda Paula, kakšne oči je delal! Zrl je nanjo, kot da je sv. Devica. Prava sreča je videti, da človek tako ljubi!

Kristijana je pričela staviti vprašanja glede vsake stvari, ki se je pripetila v njeni navzočnosti, kaj sta govorila, kaj delala; o nju izprehodih po dolini Sans-Gouci, — kjer je je tako pogosto pripovedoval o svoji ljubezni. Stavila je nepričakovana vprašanja, ki so presenetila debelo madamo, ki bi drugače niti ne mislila nanje, ker je neprestano primerjala. Kristijana se je spomnila vseh fines Pauha, vseh iznajdb, da ji ugaja ter jo očara na vse možne načine. Hotela je vedeti, če je storil vse to za ono drugo žensko, ki je pričel oblehat sreč z isto navdušenostjo, istim ognjem in isto neodloživo strastjo.

Vsaki pot, kadar je spoznala kako majhno dejanje, kak edni nji, s katerimi je bil Paul tako razkošen, ko je bil še v ljubezni, je vzdihnila Kristijana, ležeča v postelji, nekoliko od bolesti.

Madama Honorat, presenečena od teh čudnih vzklikov, je izjavila na bolj odločen način:

— No, da. Tako je kot vam pripovedujem. Še nikdar nisem videla nobenega moškega tako zelo v ljubezni kot je bil on.

— Ali ji recitira poezije?

— Seveda, madama, in zelo lepe poezije!

Ko sta obe umolknili, je bilo čuti le pritajeno, nizko popevko dojilje, ko je zibala otroka v spanje v sonesčni sobi.

V več so se približali koraki in prišla sta gospoda Mas-Roussel in Laton, da obiščeta svojo bolnico. Našla sta jo razburjeno in ne tako popolnoma dobro kot dan poprej.

Ko sta odšla, je odpril Andermatt vrata ter reknel, ne da bi prišel noter:

— Dr Black te želi videti. Ali ga hočeš sprejeti?

Dvignila se je v postelji ter zakričala:

— Ne, — ne, jaz ga nočem videti, — ne!

Andermatt je stopil noter, ves presenečen.

— Zakaj? — Dolžni smo mu! — Ti bi morala...

Njene oči so bile tako naširoko odprtne in njeni ustnici sta se takto tresli, da je izgledala kot da je izgubila pamet. Kričala je zoper s tako visokim glasom, da je odmevalo od sten:

— Ne, — nikdar! — Nikdar ne sme priti, — razumeš, — nikdar!

In nato, ne več vedoča, kaj da govori, je pokazala z iztegnjeno roko na madamo Honorat, ki je stala sredi sobe, ter zakričala:

— Tudi nje ne, — poženi jo proč! Jaz je ne maram več videti, — poženi jo proč!

On je pohitel k svoji ženi, jo objel ter poljubil na čelo:

— Moja malá Kristijana, budi mirna! Kaj pa ti je?

Ona ni mogla govoriti. Solze so ji pritekle iz oči.

— Reci jim, naj odidejo vsi, — je rekla, — in ti ostani sam pri meni.

Pohitel je, ves vznemirjen, proti zdravnikovi ženi, potisnil jo nežno proti vratom ter rekzel:

— Pustite naju za par trenutkov, prosim vas. Ona ima mrzlico. Jaz jo bom potolažil. Jaz bom kmalu prišel po vas.

Nato se je vrnil k postelji, kjer je Kristijana zopet legla ter mirno plakala. Prvič v svojem življenju je jokal tudi on sam.

Tekom noči je bila zelo mrzlična in sledil je delirij.

Po par urah velikega razburjenja, je pričela bolnica naenkrat govoriti.

Markij in Andermatt, ki sta hotela biti v bližini nje ter igrali karte, sta domnevала, da ju kliče ter odšla k njeni postelji.

Ona ju ni videla in tudi ne spoznala. Zelo bleda, je zrila s svojimi velikimi, sinjimi očmi v neznanju, skrivnostni svet domišljije, v katerem žive pogosto nesrečni blazneži.

Njeni roki, iztegnjeni po odeji, sta se včasih zganili ter se streli.

Izprva je izgledalo kot da ne govoriti z nikomur, da pa vidi in pripoveduje o različnih stvareh. Vse, kar je rekla, je bilo navidez brez zveze in nerazumljivo. Našla je skalo previsoko, da skoči ž nje. Bala se je izviniti nog in nato je premalo dobro poznala moža, ki ji je iztezel roki nasproti.

Nato je zopet govorila o parfumih. Izgledalo je kot da še izgubljene fraze: — Kateri je sladkejši? Vino opaja duha, a parfum opaja domišljijo, v parfumu čuti človek čisto esenco, pristno esenco stvari in sveta: — človek čuti okus evet, dreves, trave, polja ter celo lahko razloči dušo starodavnih dni, ki leži spavajoča v starem počitku, v starih preprogah in v starih zavesah...

Nato se je njen obraz naenkrat zožil, kot da je prestala dolgo trajajočo izmučenost. Borila se je po griču navzgor, počasi, težko ter govorila nekomu: — O, nesi me zopet, jaz bom umrla tukaj! Ali bo me ne nesel nad prepadi! Ali se spominjaš? Kako zelo si me ljubi!

Nato je zopet zakričala, kot od bolesti. Pogled groze je šel preko njenih oči. Videla je mrtvo žival pred seboj ter prosila, naj jo vzamejo proč.

Markij je rekzel s pritajenim glasom svojemu zetu:

— Ona misli na mrtvega osla, na katerega smo naleteli, ko smo se vračali iz La Nugere.

Sedaj je govorila o mrtvi živali tolače, ji zagotavljal, da je sama zelo nesrečna, ker je bila pozabljenja in zapuščena.

Nato pa je naenkrat zavrnila storiti nekaj, kar se je zahtevalo od nje. Kričala je:

— O, ne, ne tega! Ti ti, me hočeš povleči k onemu vozu!

Nato je globoko dihal, kot da jo v resnicu vlečejo ob kakem voz. Jokala je, stokala, kričala neprestano, več kot pol ure, ko je vlekla navidez po griču navzgor, s strašnimi napori voz, v katerega je bil preje vprežen osel. Nekdo jo je močno pretepal, kajti rekla je:

— Ah, kako me to bol! Ne tolči me več tako močno, jaz bom šla naprej, — a ne tolči me, prosim te! Storila bom vse, kar želiš, le ne tolči me!

Nato se je zopet polagoma pomirila in njen duh je potoval le nekoliko do jutranje zore. Nato je postala zaspana ter konečno dejanski zaspala. Ko se je prebudila, nekako po dveh popoldne, je bila še vedno mrzlična, a pamet se je ji vrnila. Ni pa mogla takoj najti besed, katerje je iskala ter se mučila strašno, ko je skušala misliti nanje.

(Dalej prihodnja)

ZADNJE POČIVALIŠČE BELGIJSKIH JUNAKOV

Pri Grimde, Belgija, je velika grobnica, v kateri počivajo trupla obeh belgijskih vojakov, ki so padli v prvih spopadih z Nemci.

Uboj na božji poti.

V nedeljo 5. avgusta je bil pri pol 8. je Grobin prišel na dvoriščni romarski cerkvi Mariji Zagreb, ki je bila v tem času v obdobju tretje ograje pri Ivačičevi hiši in zgoraj tretji ograjo in izvirnik. Klimanje. Že v soboto je prišel v cerkev, ki je bila na korajožu z besedami: "Auf bis, pridi dol, če imas obisk v svoji zarečki Štefki. V korajož, pa naj pride tudi prostilni je pravil, ki je bil prišel v kletki Kopričev!"

Grobin je tekel iz hiše, pobral izdihnil, še preden je prišel z državljani, ki so mu približali vajence Sterbal. Sterbal je bil podoben strelcu, ki je bil v letu 1914 v Bojnički vojni, ki je bil zbran na grobnišču v Beli krajini. Grobin je bil v tem času v obdobju tretje ograje pri Ivačičevi hiši in zgoraj tretji ograjo in izvirnik. Klimanje. Že v soboto je prišel v cerkev, ki je bila na korajožu z besedami: "Auf bis, pridi dol, če imas obisk v svoji zarečki Štefki. V korajož, pa naj pride tudi prostilni je pravil, ki je bil prišel v kletki Kopričev!"

Grobin je odredil, da so Grobin prepeljali v celjsko javno bolnišnico Martin Grobin iz Bistrica, toda ranjene je že naslednjega dne ob 10. zvečer umrl. Omerzo je bil v Zagorje, da bo napravil nekoga hladnega. Grozil je navzočim fantom z velikim odprtim nožem v obliki stileta. V nedeljo se je napisal in ogrožal z nožem posestniškega sina Zalokarja, za katerim je trikrat tekel okrog cerkve. Še lepo je zagledal orožniško patruljo, ki je skušala obuditi k zavesti.

Zdravnik je odredil, da so Grobin prepeljali v celjsko javno bolnišnico Martin Grobin iz Bistrica, toda ranjene je že naslednjega dne ob 10. zvečer umrl. Omerzo je bil v Zagorje, da bo napravil nekoga hladnega. Grozil je navzočim fantom z velikim odprtim nožem v obliki stileta. V nedeljo se je napisal in ogrožal z nožem posestniškega sina Zalokarja, za katerim je trikrat tekel okrog cerkve. Še lepo je zagledal orožniško patruljo, ki je skušala obuditi k zavesti.

Ljudje splošno pominjajo obdržani.

Omerzo je bil zelo mrzlična in sledil je delirij. Ljudje splošno pominjajo obdržani.

Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
(grške, trdo vez. 1.60
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70
brod. 2.90
turščinski spisi:
Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih 1.20
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
iz modernega sveta, trdo vez. 1.40
brodrirano 2.00
igralce 2.20
Jugoslov. 2.30
Janco in Metka (za otroke) 2.30
Izraelski Zmagovac, Med planoti 2.50
tutri (Strug) trd. v. 2.70